

DIGITÁLIS ÁLLATKERT ZOOTANODA

ZOOPEDAGÓGIAI CSOPORT

A Digitális Állatkert tanároknak készült sorozatával az állatkerti pedagógiai foglalkozásokat, tanulmányi vezetéseket is szeretnénk megidézni, amennyire lehet, pótolni. Népszerű oktatási témáinkhoz készítettünk letölthető és a digitális iskolai órákon felhasználható segédanyagokat, amelyeket elsősorban a pedagógusoknak szántunk, de a gyerekekkel otthon foglalkozó szülők is hasznát vehetik. A csomagok a tananyaghoz illeszthető ismereteket, állat-tainkkal kapcsolatos érdekességeket, a gyerekeknek adható feladatokat, módszertani ötleteket, valamint filmek és forrásanyagok linkjeit tartalmazzák. Az anyagok letölthetők, nyomtathatók, összefűzhetők, és a járvány elmúltával az állatkerti iskolai programok, tanulmányi órák során is jól használhatók.

- 1. BEMUTATKOZIK AZ ÁLLATKERTI ZÖLDMŰHELY**
- 2. IRÁNYVÁLTOZTATÁS**
- 3. NAT - KERETTANTERVI OKTATÁSI CÉLOK, HASZNOS LINKEK**
- 4. A TERMÉSZET KÖRFORGÁSA, AZ ÉLŐVILÁG CIKLUSAI**
- 5. HULLADÉKOK KELETKEZÉSE**
- 6. HULLADÉKHIERARCHIA**
- 7. A TERMÉSZET HASZNÁLTCIKKPIACA**
- 8. SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS**
- 9. CSOMAGOLÓANYAGOK FAJTÁI**
- 10. VESZÉLYES HULLADÉK**
- 11. ZÖLD JAVAK, SZERVES HULLADÉKOK**
- 12. KÖRNYEZETTUDATOS CSELEKVÉSEK AZ ÁLLATKERTBEN**
- 13. FELADATOK FELDOLGOZÁSRA 4 TÉMÁVAL**
- 14. KÉZMŰVES ALKOTÁSOK ÓVODÁTÓL KÖZÉPISKOLÁIG 3 TÉMÁVAL**
- 15. RÁADÁS: KÖKÖRC SIN BLOGJA**

Állatkerti Zöldműhely

Létünk bölcsője a Föld. Táplálékot, levegőt, vizet ad nekünk. James Lovelock független tudós Gaia-elmélete szerint Földünk felfogható egyetlen élőlényként. A Gaia-elmélet lényege, hogy a Föld összes élő és élettelen része egyetlen, szorosan összefüggő rendszert alkot, amely rendszer homeosztatikus működésű, azaz képes fenntartani létezésének feltételeit. Lovelock – az eredetileg a görögöktől származó Gaia-elmélet modernkori megalkotója – felhívja a figyelmet arra, hogy a természetnek részesei vagyunk, nem külső megfigyelői. A természetet tisztelnünk, és nem kihasználunk kell. Célunk csak az lehet, hogy fenntartsuk ezt a gyönyörű, élő bolygót. Ennek szellemében a környezetvédelem minden életnek a természet rendjéhez, törvényeihez igazodó védelme a Földön.

A természetvédelemmel szorosan összefüggő környezetvédelem, környezettudatosság és az ember cselekvő felelőssége képezi a Zöldműhely fő oktatási célkitűzéseit. Állatkertünkben a fiatalok környezettudatos magatartásának és ismereteinek kialakítása nem új keletű szemlélet. Hiszünk a szellemi környezetvédelemben, melynek alapját a nevelés adja, és a magatartás változására, a személyiség fejlesztésére irányul, minták, élő példák bemutatásával.

Mindenki otthon van valahol. Az emberek tágabb otthona a Föld, a szűkebb otthonunk pedig a saját házuk tájéka. Az élővilággal való kölcsönös és felelős együttélés nélkül hamar elveszítjük a lábunk alól a talajt.

A hozzánk érkező csoportokkal és látogatókkal arra keresünk válaszokat, hogy az ember mindennapi tevékenysége során miként viszonyul a környezetéhez, és hogyan válhat elkötelezettebbé iránta. Kreatív gondolkodással és alkotással, lemondás nélküli praktikákkal segítjük a szemléletformálódást.

Szeretnénk megmutatni a gyerekeknek, hogy mi mindenre használhatóak még az egyébként kukában landoló tárgyak. Hívószavaink: Gyűjtögess és fantáziálj! A parafadugótól a teatasakig, az erős hullámkartontól a díszcsomagoló-papírig mindegyik kincset ér. Ötlettel és kézműveskedéssel új használati tárgyakat, díszeket, kedves ajándékokat készíthetünk belőlük. Bármit alkothatunk, a lényeg az, hogy a hulladéknak gondolt anyagokból valami ötletes, új dolog szülessen. Hisszük, hogy az újra felhasznált anyagból készülő tárgyak alkotásával véleményt nyilváníthatunk, hatást gyakorolhatunk a környezetünkre. Képviselhetünk egy hosszú távú irányváltást, mely a takarékoságon, a természeti értékek megóvásán és az élővilág tiszteletén alapszik.

Az oktatási anyagban a környezetvédelemmel, környezettudatossággal, fogyasztói szokásokkal, hulladékok keletkezésével és azok hasznosításával kapcsolatos tényeket, információkat állítottunk össze, kiegészítve a témánkat több szempontból bemutató videók linkjeivel, utalva néhány környezetvédelemmel, környezettudatossággal foglalkozó hazai szervezet tevékenységére, valamint foglalkoztató feladatokat és ötleteket is megosztunk. Reméljük, hasznos segédanyagot tudunk ilyenformán a pedagógusok kezébe adni, segítve ezzel az oktatást, és némileg pótolva a járvány miatt elmaradt személyes állatkerti foglalkozásokat, vezetéseket.

Szeretettel várjuk az osztályokat a járványhelyzet elmúltával! Addig is az észrevételeket és kérdéseket szívesen fogadjuk a zooped@zoobudapest.com címen.

Az Állatkert zoopedagógusai

Irányváltóztatás

Láttál már apró halakat, amelyek rajokban úsznak a tengerben, a Balatonban, vagy akár az akváriumban? Láttál már galambcsapatot szikrázó, eleven tűzijátékként körözni a kék égen a templomtorony körül; vagy seregélyrajt, amint fekete felhőként gomolyog ősszel a szőlőskertek fölött? Megfigyelted, milyen káprázatos összhangban változtatnak irányt, mintha valami titkos jelre fordulnának egyszerre?

kép forrása: <http://www.mrns.hu/hirek/a-halrajok-alakja>

Hogy mi köze mindennek a környezettudatos életmódhoz, a zöld szemlélethez? Az, hogy ezekben a halrajokban, madárcsapatokban egy valami közös: nincsen vezetőjük. Egy elkezdi a fordulást, letér az addigi útvonalról, bármelyikük lehet az, és a többi követi, fordul utána.

Valahogy így van ez a környezettudatos életmóddal is. Sokszor, sokaktól hallani azt az érvet, hogy „majd ha mások is, majd ha már mindenki, akkor majd én is, de addig minnek, hiszen egy fecske nem csinál nyarat...” Nyarat persze valóban nem csinál egyedül, de fordulatot hozhat. És nem kell, hogy vezér legyen, bárki lehet az, aki elkezdi. Persze, ha mindenki első akar lenni a sorban, akkor is lesz majd egy utolsó, de ha mindenki utolsó akar lenni, ha mindenki arra vár, hogy más változtasson irányt, akkor nem lesz első senki.

Zöld állatkert

Az Állatkert zöld szemléletének egyik pillére például, hogy a területén működő vendéglátóhelyek nem árusíthatnak műanyagpalackos italokat, egyszer használatos műanyag eszközöket. Számos helyen hívjuk fel a figyelmet az emberi tevékenység természetkárosító voltára, kijelölve, merre lehet fordulni. Olykor a gyakorlatban is együttműködünk a természetbarát látogatóval: aki védett állatfaj segítségre szoruló példányára bukkan, behozhatja mentőállomásunkra, ahol szakszerű ellátást kap, és mindent megteszünk felépüléséért.

Az Állatkert természetesen ezen túlmenően is sokat tesz a veszélyeztetett, kiszolgáltatott állatokért – olyan dolgokat is, amelyeket a közönség csak erkölcsi, esetleg anyagi támogatásával tud segíteni. A lelkes látogató nem szaporíthat otthon szélesszájú orrszarvút, és nem fogadhatja be százával a megunt ékszerteknősöket, hogy ne kerüljenek ki a vadonba, veszélyeztetve a hazai fajok fennmaradását. De mérsékelheti a műanyag és a káros vegyszerek használatát, komposztálhat, újrahasznosíthat, és megválogathatja, hogy mit vesz meg a boltban, elutasítva azokat a termékeket, amelyeknek előállítása a természet súlyos károsításával jár.

Tanulság a karanténban

A világgjárvány, amely most Állatkertünket is arra kényszeríti, hogy zárva tartsa híres elefántos kapuját, érdekes tanulsággal szolgál az ember és a természet együttélésével, egymásra hatásával kapcsolatban. Nem, nemcsak arról van szó, hogy milyen kockázattal jár, ha válogatás nélkül felfaljuk a vadon élőlényeit, bár ezt is megtanulhattuk most a saját kárunkon. De talán ennél is megdöbbentőbb, hogy a természet valósággal fellélegzett, amióta az ember világszerte kénytelen volt mérsékelni tevékenységét: alábbhagyott az ipari termelés, leállt az utazgatás. Mérhetően csökkent a levegőszennyezés, de még a zajszennyezés is, amióta az ember kénytelen volt egy időre elzárni a világtól önmagát.

Vajon ha vége lesz, ott folytatjuk, ahol abbahagytuk? Vagy rádöbbenünk, hogy van más út is, és meg fogjuk találni az irányt az élővilággal való békés együttélés felé? Lesz-e merszünk másfelé indulni, irányt változtatni, akkor is, ha ezt már nem teszik nekünk kötelezővé? És akkor is, ha az önmérséklet eleinte lemondásnak tűnik? És vajon a többség követni fogja-e a fordulatot kezdeményezőket, úgy, ahogy teszik ezt a madarak vagy a halak?

A foglalkozás kapcsolódása a 2020-as NAT-ban foglalt pedagógiai célokhoz, fejlesztési területekhez.

11. osztály

Energia és nyersanyag

- Mobiltelefonban lévő elemeket hordozó ásványok és kőzetek felkutatása, előfordulási helyük és gyakoriságuk.

Hulladéktermelés és -felhasználás

- Ismeri a hulladék keletkezésének és hasznosításának folyamatát, kapcsolatát a fogyasztás és az életminőség változásával.
- A hulladéktermelés csökkentésének és a hulladék újrafelhasználásának innovatív és kreatív módon történő kialakítása egyéni és közösségi szinten, ezáltal a környezettudatos és felelősségteljes életvitel fontosságának erősítése.
- Saját háztartás hulladéktermelésének megfigyelése és a megfigyeltekről napló készítése; a tapasztalatok alapján javaslatok megfogalmazása a háztartás hulladéktermelésének csökkentésére.
- Példák a „nulla hulladék” életmód megvalósítására.

A környezeti hatások következményei – Élhető marad-e a Föld?

- Saját élethelyzetében törekszik a környezettudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó magatartásra, illetve döntések meghozatalára.

9-10. osztály

Ember és bioszféra

- A fenntarthatósággal összefüggő egyéni, közösségi, nemzeti és globális szintű felelősségek és cselekvési lehetőségek elemzése, megfogalmazása.
- Ökológiai lábnyom számítása, egyéni és közösségi cselekvésre vonatkozó következtetések levonása.
- Hulladékhasznosítási eljárások megbeszélése, ötletek megvitatása.

Nyersanyagok, energiaforrások

- A másodlagos nyersanyagok használatával összefüggő szemlélet fejlesztése, az újrahasznosítás lehetőségeinek áttekintése, a körfolyamatok jelentőségének és feltételeinek felismerése.
- Termékéletút elemzése valamely, a mindennapi környezetünkben előforduló tárgy, eszköz, fogyasztási cikk kapcsán.

7-8. osztály

Biológia tantárgy

Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság

- Kritikusan és önkritikusan értékeli az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását, életvitelében tudatosan követi a természet- és környezetvédelem szempontjait.

Földrajz tantárgy

Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza

- Érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett.

Magyarország földrajza

- A Magyarország területén előforduló környezeti és természeti veszélyek vizsgálata, továbbá a társadalmi-gazdasági jellemzők értékelő megközelítéssel történő feldolgozása során a fenntartható fejlődés és környezettudatosság szemléletének fejlesztése.

5-6. osztály

Mérések, mértékegységek, mérőeszközök

- felismer és megfigyel különböző természetes és mesterséges anyagokat, ismeri azok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, ismeri a természetes és mesterséges környezetre gyakorolt hatásukat;

Az életközösségek és természeti-környezeti problémáik

- A környezetszennyezés és élőhelypusztulás következményei

Javasolt linkek a témában való elmélyüléshez, további informálódáshoz.

<https://humusz.hu/>

<https://humusz.hu/komposztalj/>

<http://mkne.hu/>

<http://mkne.hu/pie/index.html>

<https://tudatosvasarlo.hu/>

<https://masfelfok.hu/>

<http://www.kothalo.hu/>

<http://www.rogersalapitvany.hu/hu/szakmai-anyagaink/letoltheto-dokumentumok/category/18-lehua-tanuljunk-emberseget-az-allatoktol>

<https://www.youtube.com/watch?v=3WtVrrmnWDo>

https://www.youtube.com/watch?v=OPyYiflq_sg&list=PL8TzE0kAwPE4ARW3P_b1vTK_Q1mIZtm1P&index=2

https://www.youtube.com/watch?v=V8UiuCOi6vs&list=PL8TzE0kAwPE4ARW3P_b1vTK_Q1mIZtm1P&index=4

https://www.youtube.com/watch?v=dcBNRCIdLvE&list=PL8TzE0kAwPE4ARW3P_b1vTK_Q1mIZtm1P&index=5

https://www.youtube.com/watch?v=Rb9P2jVwu_Q

<https://www.youtube.com/watch?v=37PDwW0c1so>